

Załącznik do uchwały
Nr .....
Rady Powiatu Wejherowskiego
z dnia .....

**POWIATOWY PROGRAM
KOREKCYJNO EDUKACYJNY
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC
W RODZINIE
NA LATA 2013 - 2015**

Wejherowo, kwiecień 2013

I. WPROWADZENIE

Przemoc w rodzinie to przemoc w stosunku do osób bliskich. Najczęściej jest kierowana do osób zależnych i powszechnie rozumiana jako zespół zachowań atakujących, nadzorujących i kontrolujących o charakterze fizycznym i emocjonalnym, których celem jest zniewolenie drugiej osoby, wyeliminowanie jej suwerenności, podporządkowanie jej myśli i działań potrzebom i żądaniom sprawcy.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje przemoc jako *jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia i zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne.*

Polityka społeczna państwa ukierunkowana na podejmowanie szeroko pojmowanych działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy, dzięki oferowanym narzędziom daje możliwość wspierania rodzin w dążeniu do ich harmonijnego rozwoju. Jeśli funkcjonowanie rodzin pogarsza się, odbija się to ujemnie na funkcjonowaniu jednostek i całej społeczności, zatem w interesie samorządów leży tworzenie warunków do ich harmonijnego rozwoju. Wsparciem instytucjonalnym należy wówczas objąć rodziny, które stają przed problemami, z którymi samodzielnie nie potrafią, bądź też nie są w stanie sobie poradzić.

Jednym z proponowanych działań mających na celu wsparcie rodzin uwikłanych w przemoc domową, są programy korekcyjno – edukacyjne dla sprawców przemocy. Zadaniem programu jest zastosowanie metod edukacyjnych, socjologicznych i psychologicznych wobec sprawców przemocy w celu zmiany ich postaw i zachowań.

Program został opracowany w oparciu o *Wytyczne do tworzenia modelowych programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie* stanowiących załącznik do *Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie*

Niniejszy program stanowi uzupełnienie oferty pomocowej Powiatu na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jest programem operacyjnym, służącym realizacji zadań wynikających z Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2011 – 2015 w zakresie piątego celu szczegółowego programu *Oddziaływanie na sprawców przemocy.*

II. CELE PROGRAMU

Celem głównym programu jest *Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez kształtowanie postaw szacunku wobec osób bliskich, poszanowania ich autonomii oraz poczucia odpowiedzialności moralnej i prawnej przez sprawców przemocy.*

Realizacji celu głównego służyć będą cele szczegółowe:

1. *Diagnoza uczestników programu.*
2. *Uświadomienie uczestnikom programu istoty ich zachowań wobec osób krzywdzonych oraz skutków ich zachowań.*
3. *Edukacja przeciw przemocy czyli jak skutecznie radzić sobie z agresją.*
4. *Promowanie rodziny.*

III. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są:

1. Dorośli sprawcy przemocy domowej z Powiatu Wejherowskiego.
2. Skazani prawomocnym wyrokiem Sądu za przestępstwo z art. 207 KK.
3. Kierowani przez Sąd i organy w ramach procedury Niebieskiej Karty.
4. Osoby dostrzegające u siebie problem przemocy, utożsamiają się z nim i wykazują motywację do zmiany.
5. Sprawcy przemocy domowej, uczestniczący w terapii uzależnienia od alkoholu lub narkotyków.

Uczestnictwa w programie odmawia się:

1. Osobom chorym psychicznie.
2. Uzależnionym od alkoholu i narkotyków.
3. Osobom z zaburzeniami emocjonalnymi i osobowości.

IV. WARUNKI UCZESTNICTWA W PROGRAMIE

1. Warunkiem uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym jest pomyślna kwalifikacja uczestnika, poprzedzona wywiadem dotyczącym sytuacji rodzinnej, prawnej, zdrowotnej i zawodowej.
2. Przed przystąpieniem do zajęć korekcyjno – edukacyjnych uczestnik programu zawiera kontrakt w zakresie:
  - a) Uznania osobistej odpowiedzialności za fakt stosowania przemocy.
  - b) Systematycznego uczestnictwa w zajęciach wraz z określeniem sankcji za uchylenie się od udziału w programie.
  - c) Zobowiązania do zaniechania przemocy wobec członków rodziny i innymi ludźmi.
  - d) Zobowiązania do powstrzymania się od spożywania alkoholu i substancji psychoaktywnych.
  - e) Zobowiązania do bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania w trakcie trwania zajęć.
3. Wobec uczestników programów, którzy zostali skierowani na zajęcia przez Sąd lub inne organy uprawnione stosuje się obowiązek powiadomienia tych organów o
  - a) Przystąpieniu koprogramu.
  - b) Uchylenia się od uczestnictwa w programie.
  - c) Zakończeniu uczestnictwa w programie.

V. REALIZATORZY PROGRAMU

1. Realizatorem programu jest Powiat Wejherowski, w którego imieniu działa Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie z siedzibą w Wejherowie przy ul. Sobieskiego 279 A.
2. Koordynatorem programu jest Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie lub osoba przez niego wyznaczona.
3. Realizator programu:
  - a) Rekrutuje uczestników programu.
  - b) Realizuje program zgodnie z założonymi celami.
  - c) Zapewnia obsługę finansową programu.
  - d) Nadzoruje monitoring i ewaluację programu.
  - e) Pozyskuje partnerów i współpracuje z nimi w zakresie realizacji programu.
4. Oddziaływania korekcyjno – edukacyjne wobec sprawców przemocy prowadzone są przez osoby, które:
  - a) ukończyły studia II stopnia na jednym z kierunków: psychologia, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej, albo na innym kierunku uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki, resocjalizacji,
  - b) posiadają zaświadczenie o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w wymiarze co najmniej 100 godzin, w tym w wymiarze 50 godzin w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie,
  - c) mają udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VI. ZAŁOŻENIA DO PROGRAMU

Założeniem programu jest osiągnięcie celu głównego, dzięki realizacji zadań wytyczonych do celów szczegółowych.

Cel 1 - Diagnoza uczestników programu		
<i>Zadanie</i>	<i>Sposób realizacji zadania</i>	<i>Uwagi</i>
1. Uzyskanie i opracowanie informacji nt. funkcjonowania zawodowego, społecznego, zdrowotnego uczestnika, 2. Kwalifikacja uczestnika	1. Opracowanie kwestionariusza wywiadu. 2. Przeprowadzenie diagnozy. 3. Podpisanie kontraktu z uczestnikiem.	
Cel 2 - Uświadomienie uczestnikom programu istoty ich zachowań wobec osób krzywdzonych oraz skutków ich zachowań.		
1. Oddziaływania edukacyjne	1. Omówienie istoty i cykli zjawiska przemocy. 2. Edukacja nt. kulturowo-obyczajowych stereotypów i ujawnienie negatywnych skutków postaw dominacji i władzy. 3. Edukacja nt wpływu przemocy domowej na zachowanie i psychikę dzieci. 4. Omówienie konsekwencji moralno - prawnych w związku z przemocą domową.	

<i>Cel 3 - Edukacja przeciw przemocy czyli jak skutecznie radzić sobie z agresją</i>		
1. Oddziaływania korekcyjne	1. Zajęcia warsztatowe w zakresie: a) postaw asertywnych, b) autokontroli, c) komunikacji interpersonalnych, d) umiejętności radzenia sobie ze stresem	
<i>Cel 4 - Promowanie rodziny</i>		
1. Oddziaływania edukacyjne	1. Edukacja prorodzinna	

VII. SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU.

Program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie realizowany będzie w okresie od 01 maja 2013r. do 31 grudnia 2015r. Przeznaczony jest dla nie więcej niż 15 uczestników. Realizacja programu odbywać się będzie w 4 etapach.

I etap – promocja programu

1. Ogłoszenie o realizacji programu na stronie internetowej PCPR w Wejherowie,
2. Poinformowanie partnerów programu o wdrożeniu programu, spotkanie informacyjne w PCPR w Wejherowie.

II etap- rekrutacja do programu

1. Kandydat do programu otrzymuje 2 godziny konsultacji, na których realizator przeprowadza wstępną diagnozę i zawiera kontrakt.
2. Po rekrutacji koprogramu, realizator informuje organ kierujący o zakwalifikowaniu kandydata do programu.

III etap – realizacja oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych

1. W ramach programu przeprowadzonych zostanie 14 spotkań grupowych po 4 godziny każde.
2. Każdy uczestnik w trakcie trwania programu otrzymuje po 2 godziny indywidualnych konsultacji prawnych, psychologicznych i terapeuty ds. uzależnień.
3. Zajęcia grupowe prowadzone są w zespołach 8 – 15 osobowych.
4. Zajęcia prowadzone są w formie wykładów, psychoedukacji, psychodramy, odgrywania scenek sytuacyjnych.

IV etap – ocena rezultatów programu

1. W ramach etapu IV każdemu z uczestników zapewnia się 1 godzinę konsultacji indywidualnej z psychologiem.
2. Każdy uczestnik programu otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu programu korekcyjno – edukacyjnego.

W trakcie realizacji programu obowiązuje następująca dokumentacja:

1. Kwestionariusz wywiadu.
2. Oświadczenie uczestnika o dobrowolności uczestnictwa.
3. Oświadczenie uczestnika o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych do celów realizacji programu.
4. Oświadczenie trenerów programu o ochronie danych przetwarzanych w trakcie trwania programu i po jego zakończeniu.
5. Oświadczenie uczestnika o akceptacji warunków uczestnictwa w programie.
6. Skierowanie do programu (fakultatywnie).
7. Listy obecności na zajęciach.
8. Konspekty zajęć.

VIII. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

TERMIN	DZIAŁANIE	CZAS REALIZACJI
Maj	Promocja programu	2 godziny spotkania promocyjnego
Maj	Diagnoza i rekrutacja uczestników	2 godziny dla każdego uczestnika łącznie do 30 godzin
Czerwiec – Listopad	Oddziaływania korekcyjno – edukacyjne	8- 15 sesji indywidualnych każda po 2 godziny
Czerwiec - Październik	Oddziaływania korekcyjno – edukacyjne	14 sesji grupowych każda po 4 godziny 1 x w tygodniu
Grudzień	Ocena rezultatów programu	8-15 konsultacji psychologicznych każda po 1 godzinie

IX. PARTNERZY PROGRAMU

Realizacja programu korekcyjno – edukacyjnego w powiecie wejherowskim oparta będzie na współpracy realizatora programu z instytucjami i organizacjami na terenie powiatu, które zgodnie ze swoją działalnością statutową realizują zadania ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie tj:

1. OPS w Powiecie Wejherowskim.
2. Zespoły Interdyscyplinarne w Powiecie Wejherowskim.
3. Prokuratura.
4. Policja.
5. Sąd.

Partnerzy programu czynnie uczestniczyć będą w:

1. Rekrutacji uczestników.
2. Udzielaniu niezbędnego wsparcia realizatorowi w zakresie kontaktów z uczestnikiem i jego rodziną.

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA i KOSZTY PROGRAMU

Realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie jest zadaniem administracji rządowej a realizowana jest przez JST Powiaty. Środki na realizację programu zapewnia budżet państwa. Niniejszy program realizowany będzie ze środków Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie w ramach planu finansowego oraz ze środków pozyskiwanych w ramach programów resortowych.

Wysokość środków niezbędnych do realizacji niniejszego programu w 2013 roku, stanowi poniższy kosztorys.

Lp.	Rodzaj kosztów	Koszt ogółem
1.	Koszty osobowe w tym: prowadzenie zajęć edukacyjnych : grupowe i indywidualne w tym opracowanie konspektów zajęć, przeprowadzenie diagnozy	9.600,00zł

2.	Zakup materiałów papierniczych i piśmienniczych w tym: 1. Papier 2. Pisaki 3. Papier ozdobny 4. Papier do Flichpart 5. Długopisy	700,00zł
ŁĄCZNY KOSZT PROGRAMU		10.300,00zł

Pozostałe koszty związane z realizacją programu w tym m.in. koszt ksero, opracowania i przygotowania wzorów obowiązującej dokumentacji oraz promocji programu ponosi realizator - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie.

XI. MONITORING I EWALUACJA

W okresie obowiązywania, program jest analizowany w procesie monitoringu. Jego istotą jest śledzenie i analizowanie faktycznych rezultatów. Monitoring programu odbywa się poprzez ocenę zgodności faktycznego postępu z założeniami i celami programu.

Monitorowaniu podlegają wszystkie zadania zawarte w niniejszym programie i przy współdziałaniu interesariuszy programu.

Realizator programu sporządza końcowe sprawozdanie rzeczowo-finansowe z realizacji programu i przedkłada je rokrocznie Radzie Powiatu Wejherowskiego wraz ze sprawozdaniem z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.